

บันทึก

เรื่อง นายกเทศมนตรี เทศมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
สมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภาตำบล
และกำนันผู้ใหญ่บ้าน เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือไม่

สำนักงาน ป.ป.ป.ได้มีหนังสือ ด่วน ที่ สร.๐๘๐๑/๕๑๙๔ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า สำนักงาน ป.ป.ป.ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาทบทวนและให้ความเห็นกรณีนายกเทศมนตรี เทศมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภาตำบล และกำนันผู้ใหญ่บ้าน เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ.๒๕๖๔ ประการใด หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (การประชุมร่วมกรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒ และคณะที่ ๖) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว แต่เนื่องจากความเห็นของกรรมการร่างกฎหมายดังกล่าวยังไม่เป็นที่ยุติ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงได้นำเสนอให้ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมายพิจารณาปัญหาเรื่องนี้อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) ได้พิจารณาปัญหาเรื่องนี้พร้อมทั้งฟังคำชี้แจงจากผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีและสำนักงาน ป.ป.ป.) และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย(สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมการปกครอง) แล้ว เห็นว่า

๑. นายกเทศมนตรี เทศมนตรี สมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล และกำนันผู้ใหญ่บ้าน ไม่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ.๒๕๖๔ โดยมีความเห็นเช่นเดียวกับกรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๒^๑ เพราะบุคคลดังกล่าวไม่ใช่ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ การดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งหรือกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องถิ่น แล้วแต่กรณี และทั้งไม่ใช่พนักงานของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจด้วย

๒. สำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยที่มาตรา ๙๔^๒ ของรัฐธรรมนูญแห่ง

^๑บันทึกเรื่องนายกเทศมนตรี เทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภาจังหวัด กำนันและกำนันผู้ใหญ่บ้าน เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ.๒๕๖๔ หรือไม่ ซึ่งส่งพร้อมกับหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนมาก ที่ สร.๐๖๐๑/๔๖๒ ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๒มาตรา ๙๔ บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้ที่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

ราชอาณาจักรไทย ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้ และตามมาตรา ๑๐๒^๓ และมาตรา ๑๐๓^๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยก็ได้กำหนดว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเริ่มแต่เมื่อใดและสิ้นสุดลงเมื่อใด นอกจากนั้นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังได้รับเงินประจำตำแหน่งโดยมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นพิเศษ คือได้รับตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมการ พ.ศ.๒๕๒๒^๕ ด้วย ดังนั้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจึงมีฐานะพิเศษและไม่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ.๒๕๑๘

(๑) สัญชาติไทยโดยการเกิด แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งบิดาเป็นคนต่างด้าวต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีกด้วย

(๒) อายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง

(๓) เป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๙๕ หรือพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๐๔ พรรคสอง พรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งแต่พรรคเดียว

(๔) คุณสมบัติอื่น หากมีกำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

^๓มาตรา ๑๐๒ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเริ่มแต่วันเลือกตั้ง

^๔มาตรา ๑๐๓ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงเมื่อ

(๑) ถึงคราวออกตามอายุของสภาผู้แทนราษฎร หรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร

(๒) ตาย

(๓) ลาออก

(๔) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๙๔ (๑) (๒) หรือ (๔)

(๕) มีลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙๖ (๑) (๒) (๓) (๖) หรือ (๗)

(๖) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๙๗

(๗) ลาออกจากพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิก หรือพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของที่ประชุมร่วมของคณะกรรมการบริหารของพรรคการเมืองและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองนั้น ให้พ้นจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิก ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าขาดจากสมาชิกภาพนับแต่วันที่ลาออกหรือพรรคการเมืองมีมติ

(๘) สภาผู้แทนราษฎรมติให้พ้นจากสมาชิกภาพตามมาตรา ๘๒ ในกรณีเช่นนี้ให้ถือว่าขาดจากสมาชิกภาพนับแต่วันที่สภาผู้แทนราษฎรมติ

(๙) ขาดจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองในกรณีที่ศาลมีคำสั่งยุบเลิกพรรคการเมืองที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นเป็นสมาชิกและไม่อาจเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นซึ่งมีสมาชิกของพรรคการเมืองนั้นเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งในกรณีเช่นนี้ให้ถือว่าขาดจากสมาชิกภาพนับแต่วันถัดจากวันที่ครบกำหนดหกสิบวันนั้น

(๑๐) ขาดประชุมตลอดสมัยประชุมที่มีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากประธานสภาผู้แทนราษฎร

(๑๑) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๘ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ได้รับเงินประจำตำแหน่งเดือนละหนึ่งหมื่นบาทกับเงินค่ารับรองและเงินช่วยเหลือค่าที่พักอาศัยเป็นเงินเหมาอีกเดือนละแปดพันบาท

๓. สำหรับสมาชิกสภาตำบล โดยที่ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๖ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้ยกเลิกพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ. ๒๔๙๙ ไปแล้ว ดังนั้น “สมาชิกสภาตำบล” ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวจึงถูกยุบเลิกไปคงมีแต่เพียง “สภาตำบล” ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการสภาตำบล มีกำนันท้องที่เป็นประธานกรรมการสภาตำบลผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านในตำบลและแพทย์ประจำตำบลนั้นเป็นกรรมการสภาตำบลโดยตำแหน่ง และกรรมการสภาตำบลผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งราษฎรในหมู่บ้านนั้นเป็นผู้เลือกขึ้นหมู่บ้านละหนึ่งคน นอกจากนี้ก็มีที่ปรึกษาสภาตำบลหนึ่งคนแต่งตั้งจากปลัดอำเภอหรือพัฒนากรท้องที่และเลขานุการสภาตำบลหนึ่งคน แต่งตั้งจากครูประจำตำบล^๖ ดังนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา(ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) จึงไม่วินิจฉัยปัญหาในข้อนี้

(ลงชื่อ) อมร จันทรสมบูรณ์

(นายอมร จันทรสมบูรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ธันวาคม ๒๕๒๓

^๖ข้อ ๕ ให้ตำบลที่จัดระเบียบบริหารตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่มีสภาตำบลประกอบด้วยคณะกรรมการสภาตำบล ซึ่งมีกำนันท้องที่เป็นประธานกรรมการสภาตำบล ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านในตำบลและแพทย์ประจำตำบลนั้นเป็นกรรมการสภาตำบลโดยตำแหน่ง และกรรมการสภาตำบลผู้ทรงคุณวุฒิหมู่บ้านละหนึ่งคนซึ่งราษฎรในหมู่บ้านนั้นเป็นผู้เลือก

ให้สภาตำบลมีที่ปรึกษาสภาตำบลหนึ่งคน ซึ่งแต่งตั้งจากปลัดอำเภอหรือพัฒนากรท้องที่และมีเลขานุการสภาตำบลหนึ่งคน ซึ่งแต่งตั้งจากครูประจำตำบลในตำบลนั้น

ให้นายอำเภอท้องที่เป็นผู้คัดเลือกที่ปรึกษาสภาตำบลและเลขานุการสภาตำบลแล้วรายงานไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณาแต่งตั้ง